

"Štajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 1 krone, za Ogrsko in K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 krov, za Ameriko pa 8 krov; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozimom na visokost postojane. Naročnino je plati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravništvo se nahaja v Ptiju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonji, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanih uredništva ni odgovorno. Cena oznanih (inseratov) je za celo stran K 80— za $\frac{1}{2}$ strani K 40— za $\frac{1}{4}$ strani K 20— za $\frac{1}{8}$ strani K 10— za $\frac{1}{16}$ strani K 5— za $\frac{1}{32}$ strani K 2.50 za $\frac{1}{64}$ strani K 1.— Pri večkratnem oznanih se cena primerno zniža.

Slava Tebi, ki si nas kmene ljubil!

Kmečki stan, snečen star!

Štev. 13.

V Ptiju v nedeljo dne 10. maja 1914.

XV. letnik.

Temna bodočnost.

Nekaj leži nad evropskimi narodi, nekaj nejasnega, tajnostnega, nevarnega in grozečega. Vse države se oborožujejo in troški militarizma dosega že blazne številke. Povsed trpijo davko-plačevalci pod bremenem, ki jih nalaga vojaščina. Velikansko tekmovanje je opazovati, tekmovanje med državami, pa ne kulturno ali gospodarsko tekmovanje, marveč le konkurenca meča in puške . . . Na drugi strani pa čujemo vedno sladko pesem, da je evropski mir zasiguran, da se ni bati nobenih spopadov in bojev, nobene krvave nevarnosti . . .

Čudno! Kanoni so nabasani, sablje nabrusene, morje polno železnih parnikov, v zraku frčijo vojaški letalni stroji — in to naj bi bila garancija miru? To naj nam bi bili dokazi, da so vse države miroljubne? Ne verujemo in ne moremo verovati! Ako bi bila ta komedijantovska našemljenja miroljubnost posameznih držav resnična in odkritosčena, potem bi ne bilo treba tega blaznega oboroževanja, ki izpreša tako rekoč zadnje kapljice kriji iz narodov. Kdor je miroljuben, ne brusi noža. Ostane tedaj le drugi odgovor na skrb po polno vprašanje, kam vodi pot bodočnosti; in ta drugi odgovor je: da mora prej ali slej do velike evropske vojne priti, do velikega obračuna med državami, ki bode morda vso lice starega sveta spremenil in predragačil!

Ta skrb za bodočnost se ne da vtajiti. In v prvi vrsti se tiče ta skrb naše Avstrije. Res je, da je bila doslej Avstrija prava zaščitnica miru in da je bila vsa njena politika nato naprjena, da se ohrani ta mir. Ni čuda, — saj je Franc Jožef I. avstrijski vladar in to ime se bode svetilo skozi desetletja kot biser miru. Ali Franc Jožef boleha, naš vladar je že dosegel patriarchalno starost in vsa neskončna ljubezen narodov ne bode pomagala, kadar prinese smrtni angelj velikansko nešrečo v našo monarhijo. Kaj potem? Lahko trdim, da ni človeka na svetu, katerega osebnost bi bila tako mogočna garancija miru, kakor Franc Jožefova. In istotako gotovo je, da bi v slučaju spremembe na prestolu, pred katero nas Bog še dolgo obvari, vsi skriti in očiti sovražniki Avstrije s strupeno strastjo padli po tej državi in jo hoteli razkosati ter raztrgati.

Sovražnikov pa ima Avstrija dovolj; ne samo zunanjih, marveč tudi notranjih. Na Balkanu delajo le zato prijazno lice napram Avstriji, ker se boje njenega meča. Rusija pa se očito pripravlja na veliko vojno, v kateri se boče ta barbarska, azijatska država razširiti proti Zahodu. In z Rusijo gredo tudi druge mogočne države. A to so očitni nasprotniki, kateri smo zlasti v zadnjih letih izpoznavi, tako

dobro izpoznavi, da nas njih hinavsko nakremžljena prijaznost nikdar več premotila ne bode. Hujši so še notranji sovražniki, ki s hujskarijo, s širjenjem vseslovenske zavesti in protivstrijškega misljenja rujejo proti stebrom države in pripravljajo pot napadu zunanjih sovražnikov. Ti Efijali so skriti sovražniki! Ti hočejo vsled tega tudi Avstrijo izolirati, osamiti, da bi jo potem laže premagali.

Bodočnost je temna. Ali Avstrija boste ostala nepremagnljiva ako boste ostala v trozvezji. Kajti ta trozvezja je železna falanga, ki jo ostala sovražna Evropa ne more premagati. Skupno z Nemčijo in Italijo se Avstriji ni treba bati bodočnosti.

Mi pa čuvajmo in ščitimo avstrijsko zavest. Negujmo, vzgojimo ljubezen do Avstrije med ljudstvom! Širimo ponovno avstrijsko prepranje tudi v krogih tistih, ki so izročeni sovražnim vplivom vseslovenskih srbofilskev in rusofilskev agentov.

Bodimo zvesti Avstriji, pa naj prinese bodočnost karkoli hoče!

Franc Kossuth.

Zopet se poroča, da je ogrski državnik Franc Kossuth hudo, baje celo smrtnonevarno

Franz Kossuth

obolel. Prinašamo ob tej priložnosti podobo tega velevplivnega moža na Ogrskem.

Politični pregled.

Koliko nas stanejo naši poslaniki. V proračunu zunanjega ministerstva nahajamo zelo interesantne postavke. Kakor znano, je diplomatski poklic eden izmed najtežavnejših, marveč tudi najdražji ne samo za posameznika, temveč tudi za državo. Avstro-Ogrska izda za svojih 33 misij v inozemstvu dva in pol milijona krov na leto. Poslaniki pri velevlastnih triplementente, torej poslaniki v Parizu, Londonu in Petrogradu imajo najvišje plače, namesto 120.800

kron na leto. Takoj nato sledi poslanik za Italijo s 111.300 K, za Nemčijo s 106.300 K, za Turčijo s 105.000 K in končno za Španijo s 103.200 K. Zelo drag je poslanik, ki ga ima Avstro-Ogrska še zdaj v "papeževi državi", ta anahronizem stane celih 93.200 K. Cenejši so poslaniki za Japonsko in Združene države, ki stanejo samo po 80.000 K. Poslanik za Bavarsko dobiva 44.900 K, v Pekingu 45.600 K, za Bolgarijo, Romunijo, Mehiko in Brazilijo po 40.000 K, tem sledi poslaniki za Argentinijo, Chile, Peru, Bolivijsko, Siam, Perzijo, Belgijo, Švedsko, Saksonsko itd. po 30.000 K do 35.000 kron. Poslanik za Srbijo dobiva 29.000 K, za Švico, Portugalsko, Črno goro in Albanijo po 26.000 K. Poceni je poslanstvo v Egiptu, ki velja bagatelo 7000 kron na leto. — Omeniti moramo še, da dobiva zunanjji minister 24.000 kron plače in 67.200 kron funkcjske doklade na leto. Če pomislimo, da je bila naša zunanja kupčija v zadnjem času zelo slaba, tedaj so investicije precej visoke. In po trgovskih načelih bi se moral obrat precej skrčiti, posebno na tržičih triplementente, kjer so bili mnogokrat že blizu statusa krize. Sicer pa tudi v tem oziru ne preostaje drugega, nego še nadalje plačevati in upati, da bo umetnost naših diplomatov vendar enkrat takoli vredna, kolikor velja.

Za švicarsko vojno zrakoplovstvo. Iz Genfa poročajo: Narodna zbirka za švicarsko vojno zrakoplovstvo, ki je bila pred par dnevi končana, znaša 1,600.000 frankov.

Styria - kolesa

največja fabrika na Avstrijskem in se priporoča po sledči ceni 130, 140, 160, 180—200 K. Zanesljivim kupcem se proda po pogodbi tudi na mesečne rate. Deli (Bestandteile), Pumpe, Šlaufe, laterne, vse v veliki zalogi. Cenik se pošlje resnicu kupcem brezplačno. — Zaloga : 151

BRATA SLAWITSCH v PTUJU.

Dopisi.

Maribor. ("Slov. Gosp." prekanje ne brez vse sramote in olike.) Brez nehanja nam je "Sl. gosp." s svojim prebedastim zavijanjem in pačenjem zopet veliko zabave in smeja privoščil, kajti on kot obračalec vse to opusti in odstrani, kar se mu na kratko in očitno dokaže, a namesto resnice pa si

Sirolin "Roche"

olajša in odpravi prsne bolezni, kašelj, katar, influenco, astma.

Originalni zavoj à K 4 — se dobri v vseh apotekah.

vse mogoče druge zvijače in laži na široko in dolgo namisli, česar k stvari ne spada, a to je žlobudranje! Ravnokakor "norec", hudo než, zvijač ne čaka na vprašanje, on je na oslovski odgovor že naprej pripravljen, ravnokako po babje čeke in žeči "Sl. gosp." po pregovoru, da norcu itd. sedem modirjanov odgovarjat ne more. — Dalej četudi cerkvena zgodovina sama pove, a kaj še le posvetna, kolike nerdenosti in nečednosti so se v 10. stoletju med "duhovstvom" godile, tudi v papeževi deželi, vendar se "Sl. gosp." vsled svoje ostudne ošabnosti ne sramuje, da nam k takemu popisovanju še celo veliko srce želi! Ne slikajte hudiča na steno!! Seveda bi "Sl. gosp." v svoji nezmerni prevzetiji "nevedenemu ljudstvu" vse to vtajil, kakor tudi vse očitno dokazane in kaznovane prestopke mnogih duhovnikov zataji, posvečene ubežnike v Ameriko pa zakriva. — Da ima pa "Sl. gosp." vendar strah pred mnogimi članki, spoznamo iz tega, ker se na jako ojstri dopis iz Slovengradca v predzadnji št. "Štajerc" že zopet ni upal kar besede črnitki, ko se mu na konci dopisa predbaciva, da on ločenje zakonov in vse pregrehe in hudojibe samo na "proklete liberalce" zvrže, a hudojibe klerikalcev pa vedno zamolči, kakor da bi se ti nikdar kaj ne pregrešili in brez grehov vsi nedolžni bili. A zdaj bode pa "Sl. gosp." gotovo tudi to na vso moč obračali, zvijal, tajil, se lagal in same nebitvene reči celo kupico načekal, kakor to trmoglavci in sleparji znajo; slobodno mu, vsaj nam bo zopet služilo za kratek čas in v veliki posmeh.

Polenšak. Dragi "Štajerc", svoj čas smo Ti poročali o stavbi novega farškega poslopja, katero je zdaj dodelano in gospod Tolazzi hoče denar; pa od kod ga vzeti? Cerkveno-konkurenčni odbor zidal je farof na sp in zdaj ni denarja, da bi plačali. Ali odbor in župnik Poplatnik so same bistre glave ter si znajo drugače pomagati; župnik Poplatnik in par mož konkurenčnega odbora sestavijo prošnji okrajnemu glavarstvu v Ptuj, v kateri prosijo, da naj glavarstvo nemudoma pošle sklep računa, ker ima večina faranov denar pripravljen ter že hočejo plačati, češ da se bojijo nepotrebnih stroškov. Mislite, da nas boste strašili s štokrko kak otroke? Okrajno glavarstvo v Ptaju jim še doslej ni ugodilo. Toraj vprašamo g. načelnika, da nam pove imena taistih oseb, ki imajo že denar pripravljeni, da bi plačali, potem kakih nepotrebnih stroškov da se bojijo. Ja, ja, gospodje ako hočete resnico povedat, morate reči, da se jih pač Vi bojite. Ako pa pravite, da ima večina faranov denar pripravljen, bode spet resnica; ne da bi hotel s tem koga žaliti, morate pa vendar reči, da večina nima niti za sol pripravljenih krajcarjev, ne pa da bi to veliko nepotrebitno fabriko plačevali. Torej mi vam svetujemo, možje cerkv. konk. odbora, da ti posežete vsak v svoj žep

in plačate, kar ste si naročili, ker je stvar privatna in kdor je naročilec, ta bo tudi plačilec. Kako pa sta hodila ključar Cvetko in Poplatnik spovedat, in kako fehtari Cvetko list "Štajerca" ter ga nosi v farovž, da tam čitata, o tem prihodnjic... .

Farani. **Sv. Ilij pri Mislinju.** Dragi "Štajerc!" Ker že dolgo nisi kaj zvedel iz našega sv. Ijja, moram Ti tisto na uho nekaj povedati ter te prosim za malo prostora, da še drugi ljudje kaj zvejo. Prikreval sem, kakor vsakokrat o večjih praznikih v moj domači kraj črez planino. Kakor vsako leto udeležil sem se tudi letos procesije k Stajenju in je bilo res veliko število ljudstva. Imeli smo tudi strel in godbo. Začudeno gledam, ko primaha komaj en par "Marijin devic", ker jih je po navadi bilo veliko. Spredi grejo te potrucane in zadi pa te znucane. Po opravilu jo vrežem v bližino gostilno in povprašujem tovarša eno in drugo ter naju govor pripelje do teh družbenic. Vprašam ga, kje pa so druge, ko jih je bilo tako malo? Ja, mi odgovori, zdaj so doble perje in so sfrčale iz tega gnezda, ter si je vsaka enega ljubčeka aufcvikala. Dve so čakale na vojake o praznikih, da se potem smukajo po grmovju in bladijo pod kozolcem. Te druge si zmislijo boljši; na velikonočni pondeljek jo mahnejo v neko bolj oddaljeno gostilno, kjer so imele že pred peštanega vsaka svojega; tam se je plesalo in pilo pozno v noč, potem pa vse "parvez" namesto po cesti le za potokom domu, ker so menda po grmovju rake ali ribe lovili. Najbolj je to čudno: ko so bili od dveh starisi zraven, da tako dovolijo, ko se zdijo inteligentni ljudje; pa kaj to, "aks bei die haks", Janez, kšeft je kšeft, za par šlukov se danes vse stor... Omeniti moram še nekaj od našega g. kaplana, kako je ljudi pri blagoslovjenju kruha pri sv. Lenartu za "Pohorce" zmerjal; pa zekserji so bili le kaj dobrí od njih, in tako tudi v Doužah, kamor prav rad leti, ter ima že precej vglajeno pot, ko hodi troščati eno izbranjeno devico, ter se prav dobro zastopijo s tisto bogato in imenitno žlahto. Na prižnici gromi, da se kar peni zraven in po gostilnah se rad muza okoli deklet, ter pohujšuje mladino. Opozorim g. župnika kot predsednika "Marijine" družbe, da en malo bolj pazi na svoje devičice, ter jih gorših manir izvežba gori v tisti štali, ker znajo počasi dobit vse bule, kar se že od nekaterih govorji. Prihodnjič ve!

Opazovalec.

Vojnik pri Celju. (Pasji ugriz, steklina in smrt.) Pred mesec dni se je tuji pes od nekod sem priklatil ter našega 70 let starega občinskega sluga Pečko po imenu, le malo v prst ugriznil, na kar je ta prst samo obvezal, brez da bi bil po nasvetu g. zdravnika se na Dunaj v preiskavo in zdravljenje podal. Bolečina sicer ni bila huda, pa tudi celi mesec se ni nobenih bolečin in nevarnih znakov prikazalo. A na 34. dan pa mu je kar naenkrat začelo sapo zapirati in ga hudo tresti in že čez dva dni je umrl celo nespremenjen v celjski bolnišnici in bil na celjskem mirovoru pokopan. Naj v miru počiva! — V pouk pa naj služi: pri takih slučajih nikdar lahkomiselno ravnati in tako pustiti, temveč kri iz rane takoj iztisniti, s čisto vodo umiti in se nemudoma podati k bližnjemu zdravniku ter se po njegovih nasvetih ravnati; ako se zamudi, potem pomoči ni!

Iz Amerike. Litte Falls, dne 22. aprila 1914. Dragi mi "Štajerc"; težko Te pričakujem vsak teden, preden priromač črez to veliko lužo sem v daljno Ameriko; ko Te dobim, te od kraja do kraja preberem; seveda "Dopisi" me narbolj zanimajo, ker velikokrat prav pošteno pokrtačiš kakšnega črnosukneža; tako tudi zdaj v zadnji številki, ki sem jo dobil, namreč od 5. aprila, sem čital en dopis od Svete Barbare v Halozah, v katerem si meni dobro znanega kaplana Baznika prav čedno za ušesa prijel, ker ne vede, da spoved je tajna, in da kaj se človek spove, nima spovednik nič okol raznašat, ampak jezik za zobni držati. Pa ne mislite, dragi bralci "Štajerca", da se samo Vam tako godi tam na Štajerskem ali pa na Koroškem ali pa so samo Vaši duhovniki takšni; far je far, kar eden zna, to zna drugi, le redki so, kateri se po pravici žih imenujejo Božji ali Kristusovi namestniki. Tudi jaz vam hočem popisati en tak slučaj, da boste videli, da se tudi nam tukaj tako godi in

še slabše, ker tukaj je veliko takšnih dnhovnikov, katerim so tam na Slovenskem postala ta prevroča in so kar črez noč pobrali šila in kopita ter jo odkurili v Ameriko. Od teh eden, Tebi "Štajerc" dobro znani Anselm Murn je prišel namreč dne 14. aprila v našo malo slovensko naselbino v Little Falls N. J. in sicer za dva dni in seveda za dobro plačo, da opravimo mi Slovenci, ki nismo še angleškega jezika zmožni, pri slovenskem dubovniku Velikonočno spoved. In res, kak je enkrat spoved bila opravljena, naredil nam je tudi dolgo pridigo, pri kateri je pa na Boga čisto pozabil. Najprej je začel svoje farane opravljati (on ni stalno tukaj, ampak ima svojo faro tam nekje v državi Pa.), potem se je pa na nas poprijel in kričal iz prižnice, kakšni "brezverci" smo, da ne gremo v cerkev, nadalje pravi: ko bi jaz oženjen bil, pa da bi moja žena ne šla v cerkev, jaz bi jo tak nabutal, da bi bila vsa črna; žena, kjer ti nisi zmožna, da bi svojega moža nabila, prinesi en škaf vode in polj ga, če imaš pa malega otroka, položi ga k možu v poselito; če se bo otrok jokal, bo se že mož zbulil, da ga bode potolažil. Premislite si zdaj, dragi bralci "Štajerca", če bi se mi ravnali po njegovih nasvetih, koliko sovraštva in prepričbi bilo med družinami! On tadi ima takšno navado, da ne more zamolčati, kaj se njemu v spovednici pove: če sem ženo vprašal, če se posti, je rekla da mož noč druzega jesti, kakor meso; če sem moža vprašal, če se posti, pravi: jaz moram tisto jesti, kar mi žena skuha, in zdaj ne vem potem, kateremu bi verjel. Nadalje nam razlagata: gre eden ali drugi v stari kraj in tam pripoveduje: jaz sem bil v deželi, v kateri sem samo meso jedel, jaz nimam zoper to nič; sam pri sebi sem si pa takole mislil: zakaj je gosp. Murn sem prišel v Ameriko, ko se tukaj meso je? zakaj pa tam ni ostal, kjer se mu je že ričet kuhal, v katerem pa vem da še svinjskih partlnov ni bilo. Hudo je tudi udrihal po slabih časopisih, med drugim je tudi omenil knjigo Sv. Johance; rekel je: če kakšna baba kakšnega starega fajmoštra za nos potegne, takšno Vi kaj radi čitate; dragi "Štajerc", pa to je bilo mislim gih nasprotno: Johanca in fajmošter sta le ljudi za nos vlekla; kar je enkrat črno, ne bo nikdar več belo, če si g. Murn jezik znuca! Še v starem kraju sem bil, ko sem večkrat slišal, da vera peša; ja, po pravici Vam povem, da peša; ali zakaj? to delajo samo takšni duhovniki, ko je g. Murn in njemu enaki! Dragi "Štajerc", veliko bi ti še imel za poročati, pa naj zadoštuje za danes samo to. Pozdrav vsem "Štajercijancem" in Tebi dragi "Štajerc" pa mnogih naročnikov!

Naročnik.

Zobna krema

KALODONT

Ustna voda 17

Novice.

Prebavno motenje pri dojencih, griža, driska, črevesni katarji itd. so vedno posledice nepravilne hrane in so napravile že mnogim staršem skribi in celo žalost. Ako hočete ohraniti svoje dete in je videti ob okusni, lahko prebavni hrani resnično vspevati, potem dajajte nežnemu ljubljencu Nestlejevo moko za otroke. Poskušnje popularna zaston pri: Henri Nestlé, Dunaj, I. Biberstrasse 2 S.

Velik požar v Baltimore. Iz Baltimore poročajo: Tovarne družbe "Atlantic United States Fertilised Company" so zgorele. Škoda znaša pet milijonov dolarjev.

Zvestoba za zvestobo. Iz Berlina poročajo: Pod tvrdko "Treue um Treue" se je vpisala v berlinski trgovinski register akcijska družba za pokopavanje psov in drugih domačih živali. Akcijski kapital znaša celih 6000 mark.

Iz Spodnje-Štajerskega.

In Hajdini so v nedeljo blagoslovili brizgalnico novo ustanovljene "slovenske" požarne brambe. Nikdo nima proti temu, da se uresniči

Specijaliteta med kavinimi pičačami je Kathreinerjeva Kneippova sladna kava.

Kathreinerjeva se napravila iz najboljšega slada in ima spriče veliko redilno moč ob popolni naškodljivosti. S slovitim Kathreinerjevim načinom dobti Kathreinerjeva okus in vonjava zraste kava.

Pristna se dobiva povsod v zaprtih izvirnih zavojih s slike župnika Kneippa.